

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

2025 AİLE YILI

Sayı : E-69602026-610-00112547691 - 113734873
Konu : Soru Önergesi (7/29838)

15.09.2025

7/29838

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi :07.07.2025 tarihli ve 43452547-120.07.04-E.1657828 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Şırnak Milletvekili Sayın Mehmet Zeki İRMEZ tarafından verilen 7/29838 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Ömer BOLAT
Bakan

Ek : Soru Önergesi Cevabı (2 sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 097DFAF8-B8CC-43E1-9436-62C507A5783F
Adres: Üniversiteler Mah. Dumlupınar Cad. No:151 Çankaya/ANKARA
Telefon No: (0312) 449 13 37 Faks No: (0312) 449 1341
e-Posta: stratejisoruonergeleri@ticaret.gov.tr
İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr
KEP Adresi: stratejigelistirmebakanligi@gtb.hs01.kep.tr

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Ayrıntılı bilgi için:

DİLEK GÜNGÖR

Telefon No: (0312) 449 13 37

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Şırnak Milletvekili Sayın Mehmet Zeki İRMEZ'e Ait 7/29838 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-12) Ticaret Bakanlığı olarak, ihracatın ülkemizin sürdürülebilir kalkınmasına katkısının bilinciyle, ihracatçılarımızın dış pazarlara açılımını desteklemek ve uluslararası rekabet güçlerini artırmak amacıyla çok boyutlu politikalar uygulanmaktadır. Bu kapsamda; kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi, yurt dışı pazarlara erişim, pazarda tutunma ve pazar payını artırmaya yönelik faaliyetler ile uluslararası markalaşma, tasarım, tanıtım, pazara giriş stratejileri, fuar katılımları ve kümelenme çalışmaları desteklenmektedir. İl ayrımı gözetmeksizin tüm firmalarımızın yararlanabildiği bu programlar, üretimden pazarlamaya, satıştan satış sonrası hizmetlere kadar tüm ihracat sürecini kapsamakta olup Şırnak ilindeki firmalarımız da söz konusu desteklerden aktif bir şekilde faydalanmaktadır.

Bakanlığımız, ihracata yönelmek isteyen firmalara yönelik olarak gerek yerinde gerekse çevrimiçi bilgilendirme ve eğitim faaliyetleri düzenlemekte; bu organizasyonlar, yerel düzeyde bilgi ve motivasyonu artırarak uygulamaya geçişi kolaylaştırmaktadır. Ayrıca, e-Devlet üzerinden ücretsiz erişilebilen, yapay zekâ destekli Kolay İhracat Platformu (KİP) ve E-Kolay İhracat Platformu (E-KİP) aracılığıyla ihracatçılarımız, ihtiyaç duydukları pazar ve ürün bilgilerine tek noktadan ulaşabilmektedir.

Diğer taraftan, Esnaf ve Sanatkarlar Bilgi Sistemi'nde (ESBİS) son 10 yıla ilişkin ilçe bazlı kayıt yer almamakla birlikte, Şırnak ilimizde son 10 yılda faaliyet gösteren esnaf ve sanatkar sayıları aşağıdaki tablodaki gibidir:

Yıl	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
Esnaf Sayısı	3.878	3.885	4.266	4.412	5.315	5.205	5.887	6.146	6.239	6.491

*Temmuz ayı sonu itibarıyla

Yine ESBİS verilerine göre, Şırnak ilimizde son 5 yılda toplam 4.270 tescil ve 1.086 terkin işlemi yapılmış olup, ilgili dönemler toplamında tescil ve terkin sayıları arasındaki olumlu fark 3.184 olarak ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte, terkin işlemleri, ticari hayatın doğal akışı içerisinde; esnaf ve sanatkarların meslek değiştirmesi, tacir sınıfına geçmesi, emekli olması, vefat etmesi ya da işini kapatarak farklı sektörlere yönelmesi gibi çok çeşitli nedenlerle de gerçekleşebilmektedir.

Kooperatif ve üst kuruluşlarının üretim ve istihdama katkısı olacak yatırım projelerinin desteklenmesi, faaliyetlerinde etkinlik ve verimliliğin sağlanması, teknoloji ve yeni üretim tekniklerinden yararlanmalarına katkıda bulunulması, rekabet güçlerinin artırılması ve bireysel tasarrufların uygun kooperatif girişimcilik modelleri ile ekonomiye kazandırılması amacıyla uygulanan Kooperatiflerin Desteklenmesi Programı (KOOP-DES) kapsamında Şırnak ilimizde 2020-2024 yılları arasında 7 kooperatifin projeleri için toplam 883.567 TL tutarında hibe desteği sağlanmasına karar verilmiştir.

Öte yandan, Yap İşlet Devret modeliyle yenilenerek 2006 yılında işletmeye açılan Habur Gümrük Kapısı, geçen zaman içinde gerek artan dış ticaret hacmi ve yolcu geçişi gerekse gümrük iş akışlarının yenilenerek işlem sürelerinin kısaltılması amacıyla 2019 yılında yeniden yapılandırılarak proje 2021 yılı Mart ayı itibarıyla hayata geçirilmiş ve gümrük işlem kapasitesi %35 oranında artırılmıştır.

Habur Sınır Kapısı'nda 2020-2025 yılları arasında ticari geçişlere ilişkin TIR cinsi araç giriş-çıkış istatistikleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Yön	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Giriş	527.256	544.826	622.091	575.825	684.232	340.964
Çıkış	502.857	522.849	572.780	514.977	606.910	253.491

Gümrük kapılarımızda yasal ticaretin hızlı ve kolay şekilde akışı ile yasadışı ticaretin tespiti ve önlenmesi noktasında risk analizleri büyük önem taşıdığından, kaçakçılıkla etkin mücadele kapsamında riskli eşyaların kontrolünde ileri seviye teknolojiyi haiz cihazlar kullanılmaktadır.

Habur Sınır Kapısı'nda görev yapan toplam 547 personel bulunmaktadır. Bakanlığımızca oluşturulan çalışma grupları vasıtasıyla tespit edilen standart kadro verileri de dikkate alınarak, mevcut kadro imkanları çerçevesinde insan kaynakları planlaması yapılmaktadır. Bu kapsamda gerçekleştirilen personel alımları ve atama işlemleri neticesinde anılan İpekyolu Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğünün personel sayısında önceki yıllara göre 2023 yılında yüzde 14, 2024 yılında yüzde 12 oranında artış olmuştur.

Ayrıca, Bakanlığımız personel ihtiyacının karşılanmasını teminen personel alım işlemleri devam etmekte olup, bahsi geçen idareye de atama gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Öte yandan; personel ihtiyacının mevcut personelle karşılanamadığı durumlarda asli göreviyle ilgili olmak üzere başka bölgelerden geçici görevlendirme yoluyla ihtiyaç karşılanmaktadır.

Diğer taraftan, Şırnak İli Uludere/Gülyazı Mevkii İçişleri Bakanlığının 24.01.2012 tarihli Bakanlık Makamı Onayınca geçici hudut kapısı haline getirilmiş, Bakanlığımızca da 11.01.2013 tarihli ve 2013/4222 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile İpekyolu Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğüne bağlı olarak Gülyazı Gümrük Müdürlüğü kurulmuştur. Ayrıca, Şırnak Valiliği ile Dohuk Valiliği arasında Gülyazı-Zaho Gümrük Kapılarının açılmasına ilişkin olarak 25.03.2014 tarihinde Protokol imzalanmıştır. Ortak yer tespiti çalışmaları, Irak tarafının güvenlik gerekçesiyle programı iptal etmesi üzerine yapılamamış olup, söz konusu kapının faaliyete geçirilebilmesini teminen Irak tarafı ile birlikte kapının yer tespitinin yapılması ve gerekli fiziksel altyapı, ulaşım vb. çalışmaların tamamlanması önem arz etmektedir.